

11.11.11 VERKIEZINGS MEMORANDUM

**Federale, regionale
en Europese verkiezingen 2024**

Korte versie

Strength in numbers

KIEZEN VOOR DE KANSEN VAN SAMENWERKEN OVER DE GRENZEN HEEN

We hobbelen van crisis naar crisis. “*Shocks are the new normal*”¹. Het is een realiteit waar we niet om heen kunnen. Die crisissen zijn vaak grensoverschrijdend. Ze stoppen niet aan onze deur, of aan een opgetrokken grensovergang. België, meer dan ooit misschien, is geen eiland.

Die crisissen zijn niet gewoon externe rampen die ons plots overspoelen, vaak hebben ze hun oorsprong in beslissingen en keuzes die in het verleden genomen zijn. En zo zullen de beslissingen die vandaag genomen worden ook een echo hebben in de toekomst.

We leven dan ook in een tijdsgewricht van kantelpunten. Besluitvormers spelen een belangrijke rol om de balans naar de juiste kant te laten overhellen.

- > **Geopolitiek** lijkt de tijd voorbij waarin de VS de supermacht was, met de EU in haar kielzog. Klampen we ons vast aan de restanten van macht die gepaard gingen met de lange periode van Westerse dominantie, of erkennen we dat we onze rol op het politieke toneel moeten herzien? Kantelen we in die nieuwe multipolaire wereld van wisselende en competitieve allianties en staren we ons blind op een bipolair schema van “wie niet met ons is, is tegen ons”? Of staan we open voor een post-Westerse wereld die ruimte creëert voor verschil, wederzijds eigenbelang en gelijkere handelsrelaties?
- > In een wereld waar het globale Zuiden de **geloofwaardigheid** van het Westen in vraag stelt als het gaat over de verdediging van mensenrechten en internationaal recht, zijn we in staat om te luisteren naar terechte kritiek en ernaar te handelen?
- > Geldt op vlak van **mensenrechten en democratie** dat de race naar de bodem ingezet is of zijn we in staat om elders, maar evenzeer hier, de ruimte te vrijwaren voor de kracht van onderuit?
- > In een wereld waar **klimaatrampen** veel frequenter worden, slagen we erin om binnen de afgesproken grenzen van het akkoord van Parijs te blijven of kantelen we richting meer droogte, meer klimaatcrisissen, meer klimaatvluchtelingen en een minder leefbare planeet?

- > Zetten we koers richting een **rechtvaardige energietransitie** waarbij we als rijke landen erin slagen om zo snel mogelijk fossiele investeringen en in het bijzonder fossiele subsidies uit te faseren, zonder daarbij de 99% op kosten te jagen en zonder ons te wagen aan een neo-koloniaal verhaal in een onze zoektocht naar grondstoffen?
- > Op een moment dat een recordaantal mensen op de vlucht zijn voor oorlog, geweld en vervolging, slagen we er in een rechtvaardig migratiebeleid te voeren en een **kwaliteitsvolle bescherming van mensen op de vlucht** te garanderen of blijven we koppig geloven dat met steeds hogere hekken en het ‘terugduwen’ van mensen we onze veiligheid kunnen garanderen?
- > In een wereld waar **ongelijkheid** toeneemt, grote bedrijven in specifieke sectoren overwinsten boekten terwijl de winkelkar voor burgers duurder werd en er een steeds groter wantrouwen ontstaat tegenover de elites, slagen we erin om de financiële en politieke macht van grote vermogens en multinationals in te tomen en de verloren middelen door belastingontwijking en –optimalisatie te herverdelen?

De huidige crisissfeer lijkt ons te verlammen. Ze lijkt ons ook op het pad te zetten van kortetermijnoplossingen en terugplooiën op onszelf. Dat is begrijpelijk maar het werkt niet. We lopen zo het risico om nu foute beslissingen te nemen voor de langere termijn. In plaats van ons vast te klampen aan oude recepten, is dit het moment om gedurfde, toekomstgerichte keuzes te maken.

Het goede nieuws is namelijk dat er beslissingen mogelijk zijn die goed zijn én voor de planeet én voor de mens. Dat er keuzes zijn die goed zijn voor inwoners aan de andere kant van de wereld die dagelijks ploeteren voor brood op de plank én voor inwoners hier die nauwelijks hun energiefactuur kunnen betalen. Er zijn beleidsoplossingen waarbij iedereen wint.

Gezien de globale uitdagingen waar we voor staan, hebben we **méér samenwerking en internationale solidariteit** nodig, niet minder. Dat betekent ook gelijkwaardige partnerschappen met lagere inkomenslanden. Herverdeling van macht in multilaterale instellingen.

Stoppen met twee maten en twee gewichten. Wat minder *moral high ground* als het gaat over anderen de les spellen en meer *moral high ground* als het gaat over het respect voor internationaal recht en mensenrechten.¹ Dat betekent het nemen van financiële verantwoordelijkheid internationaal: want ook al is de budgettaire situatie hier ook moeilijk, investeren in internationale solidariteit verdient zichzelf uiteindelijk terug. De volgende pandemie dam je niet in zonder te investeren in universele toegang tot basisgezondheidszorg en sociale bescherming. Gedwongen migratie los je niet op zonder te werken aan de grondoorzaken op lange termijn. Toekomstige klimaatrampen voorkom je door fossiele subsidies en investeringen uit te faseren en door internationale klimaatfinanciering op te schalen.

En er is nog meer goed nieuws: **lange termijn oplossingen en investeringen kunnen vaak ook op bijval van burgers rekenen.** Uit een IPSOS-peiling in opdracht van 11.11.11 blijkt dat 69 % van de Vlamingen vindt dat ook in België iedereen er beter van wordt als problemen elders in de wereld zoals oorlog, klimaatverandering en armoede worden aangepakt. Burgers liggen ook wakker van de vraag naar wat ons moreel kompas vandaag is in de wereld. Ze beseffen dat de huidige wereldorde afbrokkelt. En omdat dat onzeker maakt is er bij uitstek nood aan politiek leiderschap dat een nieuwe koers uitzet. Die zich niet blind toont voor de geopolitieke onzekerheden of zich vastklampt aan de strohalmen van oude machtsstructuren. Als burgers hebben we meer dan ooit nood aan beleidsmakers die **een grens durven trekken** als het gaat over het respect voor de rechten van mens en natuur.

¹ Gie Goris, We laveren naar een wereld met vele machtscentra, in: De Standaard 5 juni 2023.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20230604_96285442

7 SPEERPUNTEN

1. Veralgemeen zorgplicht voor bedrijven: bindende regelgeving in België, de EU en de VN die bedrijven er toe verplicht mensenrechten en milieu te respecteren in heel hun waardeketen en die slachtoffers van schendingen toegang geeft tot de rechter.

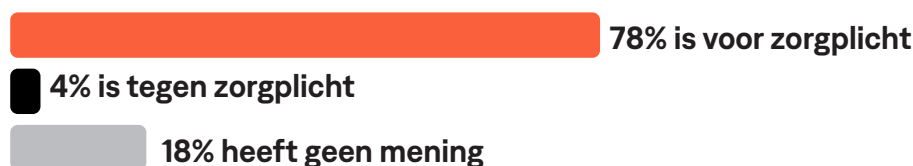
Federaal **Europees** **Internationaal**

Er is dringend nood aan meer bindende regulering van de wereldwijde waardeketens. Binnen deze ketens komen namelijk schendingen van mensen- en arbeidsrechten en milieuschade voor, en ontlopen bedrijven en overheden hun verantwoordelijkheid.

- > Eis dat de regeringen en de EU op constructieve wijze bijdragen aan de totstandkoming van een Bindend VN-Verdrag over Bedrijven en Mensenrechten, en daartoe snel een EU-onderhandelingsmandaat aannemen.
- > Steun een ambitieuze Europese Richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) én een maximale omzetting daarvan door België, in lijn met de inhoud van het (geamendeerde) wetsvoorstel inzake zorgplicht van 2 april 2021 (Doc 1903/001) dat in de Kamer voorligt.
- > Steun de totstandkoming van een ILO-Conventie over Waardig Werk in Globale waardeketens.

GEPEILD*:

78% van de Vlamingen is voorstander van een Europese richtlijn en Belgische wetgeving betreffende de zorgplicht. Dit zou multinationals verplichten om aan te tonen dat zij concrete maatregelen hebben genomen om ervoor te zorgen dat al hun onderaannemers de mensenrechten en het milieu respecteren. Slechts 4% is tegen en 18% is onbeslist.

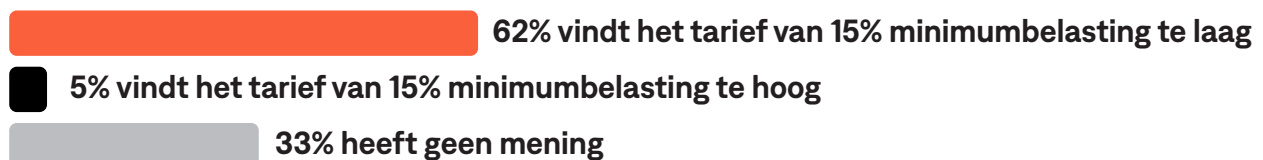
2. Pleit in de strijd tegen belastingontwijking voor een verhoging van de internationale minimumbelasting voor multinationals op korte termijn van 15% naar 25%, zonder uitzonderingen waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van lagere inkomenslanden

Federaal **Europees** **Internationaal**

Het historisch akkoord over de globale minimumbelasting, dat vanaf 2024 in België ingaat, zal een rem zetten op de meest problematische vormen van belastingontwijking. Maar er blijven achterpoortjes waardoor bepaalde fiscale gunstregimes kunnen blijven bestaan die gedeeltelijk vrijgesteld kunnen worden van de minimumbelasting, zoals het belastingkrediet en patent boxes. Bovendien is deze maatregel nauwelijks in het voordeel van lagere inkomenslanden. Het minimumbelastingtarief van 15% is te laag in vergelijking met het gemiddelde vennootschapsbelastingtarief in de meeste lage inkomenslanden en de inkomsten zullen disproportioneel terecht komen bij rijke landen.

GEPEILD*:

78% van de Vlamingen staat achter de invoering van een wereldwijde minimumbelasting op bedrijfswinsten, zoals overeengekomen door de OESO (6% is tegen, 16% onbeslist). Bovendien vindt 62% het overeengekomen tarief van 15% voor de minimumbelasting zoals beslist door de OESO te laag (5% vindt het te hoog en 33% is onbeslist).

3. Steun lagere inkomenslanden om met de gevolgen van de klimaatverandering om te gaan (adaptatie) en klimaatverandering tegen te gaan (mitigatie) door een faire Belgische bijdrage van jaarlijks minstens 500 miljoen euro aan internationale klimaatfinanciering. Bijvoorbeeld door het herbestemmen van een deel van de ETS-middelen en de rechtvaardige uitfasering van fossiele subsidies.

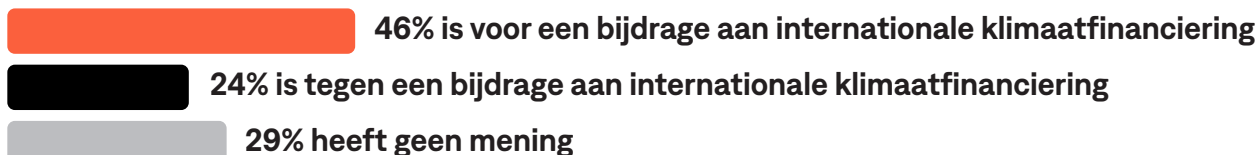
Vlaams Federaal

Ongeacht de toekomstige ambitie laat de klimaatverandering zich al voelen. Gemeenschappen in lage en middeninkomenslanden hebben het meest te kampen met de gevolgen en moeten manieren vinden om daarmee om te gaan. België heeft, als rijk land met grote historische en actuele uitstoot, de verantwoordelijkheid en de middelen om daaraan bij te dragen. Dat werd zo afgesproken in het VN-Klimaatverdrag en garandeert dat ook landen met minder financiële middelen het Akkoord van Parijs kunnen naleven.

- > Een faire Belgische bijdrage aan de internationale klimaatfinanciering bedraagt **minstens 500 miljoen euro per jaar**. Zorg dat tijdens de volgende legislatuur dit bedrag gehaald wordt via een groeipad. Dankzij deze bijdrage kunnen lage en middeninkomenslanden de uitstoot verminderen en zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, via bijvoorbeeld irrigatie en aangepaste infrastructuur. Behoud de focus op aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering.
- > Erken dat **klimaat schade en verlies** dringend moeten worden gefinancierd. Draag in dit verband bij tot de werking en financiering van een specifiek fonds op VN-niveau. Zorg ervoor dat vrijwillige verbintenissen aanvullend en transparant zijn.
- > Maak werk van **innovatieve financieringsbronnen** op basis van het principe de vervuiler betaalt en solidariteit. Zet een significant deel van de inkomsten uit o.a. het emissiehandelssysteem (ETS) en het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM) en de uitfasering van fossiele subsidies in voor de internationale klimaatfinanciering.

GEPEILD*:

46% van de Vlamingen vindt dat België en andere industrielanden vanuit hun historische verantwoordelijkheid voor de klimaatverandering financieel moeten bijdragen aan het doen dalen van de emissies in lagere inkomenslanden en hun aanpassing aan de klimaatverandering (24% is tegen, 29% onbeslist).

4. Voorzie voldoende publieke financiering voor internationale solidariteit, door een lineair en bindend groeipad naar 0,7% van ons bni tegen 2030 voor ODA.

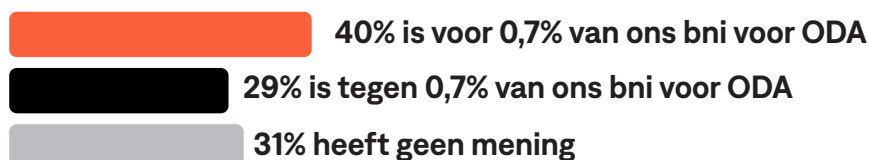
Vlaams **Europees** **Federaal**

ODA heeft door de crisissen heen bewezen een stabiele financieringsstroom te zijn, in tegenstelling tot sommige andere stromen. Zo daalde tijdens de coronacrisis de internationale handel en buitenlandse investeringen met respectievelijk 8,5 en 19%, terwijl ODA er licht op vooruit ging.

- > Realiseer een juridisch bindend en lineair groeipad om 0,7% van het bni te besteden aan internationale solidariteit tegen ten laatste 2030 via een jaarlijkse verhoging in absolute cijfers. Transparantie, voorspelbaarheid en beheersbaarheid van het budget zijn cruciaal.
- > Veranker hierbij concrete streefcijfers om gendergelijkheid te bevorderen, inclusief een doelstelling dat 85% van alle hulp gericht moet zijn op gendergelijkheid en een doelstelling dat 20% gendergelijkheid als hoofddoelstelling heeft. Bewaak dat de ODA-uitgaven van elk departement impact hebben op de strijd tegen armoede en ongelijkheden in lagere inkomenslanden, met bijzondere aandacht voor gendergelijkheid en het bereiken van de meest kwetsbare groepen en mensen. Dit betekent ook de uitfasering van het aanrekenen van de kosten voor de opvang van mensen op de vlucht in België en schuldkwijtschelding bij de bepaling van de Belgische ODA. Garandeer dat ODA ongebonden is en blijft.
- > Zorg voor een evenwicht tussen de humanitaire en meer structurele samenwerking opdat ODA meer zou zijn dan enkel een reactief beleidsinstrument in tijden van nood, maar ook bijdraagt aan het structureel garanderen van basisrechten en de ruimte om deze te claimen.

GEPEILD*:

40% van de Vlamingen vindt dat België zijn internationale verbintenis om 0,7% van zijn bruto nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking te besteden (in plaats van de huidige 0,45%) moet nakomen (29% is tegen, 31% heeft geen mening).

5. Maak werk van een ambitieuze en kwaliteitsvolle bescherming van vluchtelingen in de regio van conflictgebieden en zet in op veilige en legale toegangswegen.

Federaal Europees Internationaal

- > Voorzie bijkomende middelen voor een ambitieus financieel en diplomatiek beleid gericht op een kwaliteitsvolle bescherming van mensen op de vlucht in de regio's rondom conflictgebieden, zoals bijvoorbeeld Syrië en Afghanistan.
- > Trek aan de kar om het mondiale vluchtelingenregime te transformeren in een effectiever en legitiemer systeem, waar vluchtelingen een plek rond de tafel hebben daar waar beslissingen over hun toekomst worden genomen.
- > Speel een voortrekkersrol in de ontwikkeling van "duurzame oplossingen akkoorden" met landen waar veel vluchtelingen worden opgevangen. Neem actie wanneer de rechten van vluchtelingen systematisch worden geschonden, en bekijk in welke mate het EU Global Human Rights Sanctions Regime gebruikt kan worden om individuele beleidsverantwoordelijken in dergelijke landen ter verantwoording te roepen.
- > Creëer een groeipad om het Belgische hervestigingsaantal structureel te verhogen met een uitgebreide autonome opvangstructuur.
- > Maak werk van een soepele en transparante procedure voor gezinshereniging die de mogelijkheid biedt om de aanvraag vanuit België op te starten.
- > Werk obstakels weg in de procedure voor de aanvraag van humanitaire visa met een lagere kostprijs, kortere behandelingstermijn en meer transparantie.

GEPEILD*:

56% van de Vlamingen is voorstander van het openen van veilige en legale migratiekanalen op basis van objectieve en transparante criteria. 55% wil dat België meer investeert in een kwaliteitsvolle bescherming van vluchtelingen in de regio rondom conflictgebieden.

* Cijfers uit de [barometer Internationale Solidariteit 2023](#), uitgevoerd door Dedicated Research in opdracht van 11.11.11 en Knack tussen 2 en 10 oktober 2023 bij een representatieve steekproef van 1.505 Belgen van 18 jaar en ouder. Maximale foutmarge 2,53%.

6. Werk samen met het middenveld een coherent en transparant beleid uit voor de promotie van de civiele ruimte. Investeer in initiatieven die mensenrechtenverdedigers en in het bijzonder vrouwelijke mensenrechtenverdedigers beschermen.

Vlaams **Federaal** **Europees** **Internationaal**

Middenveldactoren vervullen een publieke controlefunctie, strijden voor het respect van fundamentele rechten voor iedereen en faciliteren een dialoog tussen burgers en beleidsmakers. De ruimte voor deze actoren om hun werk te doen, de civiele ruimte, staat echter enorm onder druk in binnen- en buitenland. Overheids- en niet-overheidsactoren gebruiken juridische tools, zoals repressieve wetten en dito handhaving, en buitengerechtelijke tactieken, zoals intimidatie en geweld om middenveldactoren het zwijgen op te leggen. Erken deze uitdaging en voer met de Belgische vertegenwoordiging wereldwijd, een coherent en participatief beleid met betrekking tot de promotie van de civiele ruimte. Werk initiatieven uit om mensenrechtenverdedigers, en in het bijzonder vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, te beschermen. Goede praktijkvoorbeelden zoals het Shelter City Initiative kunnen hiervoor als inspiratie dienen. Maak werk van een vereenvoudigde procedure voor mensen- en milieurechtenverdedigers, klokkenluiders en journalisten binnen de EU-visumcode.

7. Neem een voortrekkersrol op in de internationale strijd tegen straffeloosheid en vervolging van oorlogsmisdaden, via extra politieke en financiële steun aan het Internationaal Strafhof en VN-onderzoekscommissies.

Federaal **Europees** **Internationaal**

Verdedig op consistente wijze het belang van regionale en internationale rechtsmechanismes, en verleen hen zowel technische, financiële en politieke ondersteuning. Betuig expliciete steun aan de onafhankelijkheid en de neutraliteit van het Internationaal Strafhof (ICC) en VN-Onderzoekscommissies. Doe dit onder meer in de context van het lopende onderzoek naar de situatie in Palestina (inclusief maar niet beperkt tot de gebeurtenissen sinds 7 oktober 2023). Neem dit ook mee in het lopende onderzoek naar de massamoorden in Oost-Congo en Kwamouth (RDC). Pleit voor de erkenning van de ernstige misdaden in de Democratische Republiek Congo van 1993-2003 die zijn vastgesteld in het VN 'mapping rapport'¹ en ondersteun de aanbevelingen van dit onafhankelijk rapport zoals de oprichting van een internationaal straftribunaal.

¹ <https://www.ohchr.org/en/countries/africa/2010-drc-mapping-report>

**KOEPSEL VAN INTERNATIONALE
SOLIDARITEIT – 11.11.11 VZW**

Vlasfabriekstraat 11
1060 Brussel

+32 (0)2 536 11 11
info@11.be

www.11.be

Volg ons op

Strength in numbers